Til: Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø
Nyropsgade 30, 1780 København V
Kvaelstof-klima@sgav.dk
J.nr. 2026-29752

Landbrug & Fødevarer F.m.b.A.

Axelborg, Axeltorv 3
DK 1609 København V

T +45 3339 4000
E info@lf.dk
W www.lf.dk

CVR DK 25 52 95 29

Høringssvar til Supplerende høring over ændringer til udkast til bekendtgørelse om udledningsbaseret markregulering for 2027, udkast til bekendtgørelse om udlednings- og gødningsregnskab m.v. for 2027 og udkast til bekendtgørelse om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag

Landbrug & Fødevarer (L&F) fremsender hermed et samlet høringssvar på den supplerende høring for de tre bekendtgørelser:

- Bekendtgørelse om udledningsbaseret markregulering 2027
- Bekendtgørelse om udlednings- og gødningsregnskab mv. for 2027
- Bekendtgørelse om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag

Indhold

Indhold **2**

Generelle bemærkninger **3**
Behov for dokumenteret kvalitetssikring af regler og beregningsgrundlag 3
Overgangsordning af den eksisterende efterafgrødeopsparing 4
Behov for præcisering af bekendtgørelsernes regler 4
Kontrolreglerne skal være proportionale og retssikkerhedsmæssigt forsvarlige 4
Erstatnings- og forældelsesreglerne kræver en klarere hjemmel og begrundelse 5
Behov for genvurdering af det erhvervsøkonomiske konsekvenser 5

Tværgående bemærkninger **5**
Mulighed for dispensation til forsøgsarealer 5
Entydige datoer og frister 6
Entydige definitioner og ensartet terminologi 6
Læsbarhed af tabeller og bilag 6

Bekendtgørelse om udledningsbaseret markregulering 2027 ..... **7**
Overførsel af den eksisterende efterafgrødeopsparing 7
Betingelser for græs- og brakarealer 7
Korrektion af jordbundsdata 8
Udlæg i rækkesåede afgrøder 8
Dispensationsmulighed ved ekstraordinær nedbør 8
Parametrisering af græs i omdrift til udegrise 8
Kvælstof afsat ved afgræsning 9
Specifikke kommentarer til bekendtgørelsesudkastet: 10

Bekendtgørelse om udlednings- og gødningsregnskab mv. for 2027 ..... **13**
Satellitkontrol og georefererede billeder 13
Frist for indberetning af markplan 13
Ikke-kvotegivende arealer med græssende dyr 13
Specifikke kommentarer til bekendtgørelsesudkastet: 14

Bekendtgørelse om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag **16**
Falsk såbed forud for produktion af græsfrøafgrøder 16
Erstatning og forældelse 16
Forholdet til IE-ændringsdirektivet 16
§ 72 om erstatningsansvar 17
§ 73 om forældelse 17
Begrebet »driftslederen« 18
Specifikke kommentarer til bekendtgørelsesudkastet: 18

Afsluttende bemærkninger **20**

Generelle bemærkninger

L&F finder det stærkt kritisabelt, at den udledningsbaserede regulering fremrykkes til 1. januar 2027, selv om en række helt centrale forudsætninger for reguleringen fortsat ikke er på plads. Den supplerende høring viser, at der fortsat er væsentlige fejl, uklarheder og uafklarede spørgsmål i bekendtgørelserne. Samtidig foreligger der endnu ikke et retvisende grundlag for udledningsgrænserne, og landbrugerne kender fortsat ikke de kompensationssatser, som skal have væsentlig betydning for deres økonomiske planlægning.

L&F har gentagende gange advaret mod fremrykningen af reguleringen. De mange udeståender i det nu foreliggende materiale understreger denne kritik. Reguleringen indebærer en grundlæggende omlægning af bedrifternes produktions- og markplanlægning, men landmænd og konsulenter forventes at forberede sig og træffe vidtgående beslutninger uden at kende det endelige regelgrundlag, de retvisende udledningsgrænser eller de økonomiske rammer.

Det giver helt urimelige vilkår for både landmænd og konsulenter. Arbejdet med at forstå reglerne, kontrollere datagrundlaget og tilpasse mark- og gødningsplaner presses sammen på et tidspunkt, hvor en væsentlig del af planlægningen og de driftsmæssige dispositioner allerede er foretaget.

Det skaber ikke alene et urimeligt arbejdspres i landbruget og rådgivningssystemet. Det begrænser også muligheden for at foretage en økonomisk optimal planlægning af sædskifte, afgrødevalg, gødskning og virkemidler. Når væsentlige forudsætninger først bliver kendt, efter at centrale dispositioner er truffet, risikerer landmændene at blive påført tab og meromkostninger, som kunne være undgået med et rettidigt og retvisende reguleringsgrundlag.

L&F fastholder på den baggrund kritikken af, at reguleringen er fremrykket til 1. januar 2027. Når centrale regler, retvisende udledningsgrænser, kompensationssatser og nødvendige digitale systemer fortsat ikke er på plads, er der ikke tilvejebragt et forsvarligt grundlag for, at reguleringen kan få fuld virkning for landmændene fra 1. januar 2027.

Hvis reguleringen trods dette fastholdes, skal der som minimum fastsættes klare og bindende overgangsregler, som tager højde for, at landmænd og konsulenter ikke har haft en reel mulighed for at planlægge og indrette sig efter de endelige regler. Landmændene må ikke bære den økonomiske eller retlige risiko for fejl, forsinkelser og mangler i myndighedernes datagrundlag, regler, beregninger eller digitale systemer.

På den baggrund har L&F en række væsentlige bemærkninger til kvalitetssikringen af reguleringsgrundlaget, håndteringen af den eksisterende efterafgrødeopsparing, reglernes praktiske anvendelighed, kontrollen samt de foreslåede regler om erstatning og forældelse.

Behov for dokumenteret kvalitetssikring af regler og beregningsgrundlag

Den konstaterede regnefejl i udledningsgrænserne og de yderligere fejl, som L&F har identificeret i bekendtgørelsernes bilag og tabeller, understreger behovet for en grundig og dokumenteret kvalitetssikring af det samlede reguleringsgrundlag. Det gælder både beregninger, parameterværdier, bilag og sammenhængen mellem de tre bekendtgørelser.

L&F opfordrer derfor til, at Styrelsen for Grøn Arealomlægning og Vandmiljø (SGAV) gennemfører og dokumenterer en samlet genberegning og kontrol af udledningsgrænserne,

det bagvedliggende beregningsgrundlag, parameterværdierne, bilagene og tabellerne samt sammenhængen mellem de tre bekendtgørelser. Konstaterede fejl skal rettes, og de berørte virksomheder skal have adgang til et retvisende og kontrollerbart grundlag, inden reglerne får virkning.

Overgangsordning af den eksisterende efterafgrødeopsparing

L&F finder det ekspropriativt og urimeligt, at kun en begrænset del af den eksisterende efterafgrødeopsparing kan videreføres til den nye regulering, mens den resterende opsparing bortfalder. Opsparingen er opbygget lovligt efter de hidtidige regler og har netop givet virksomhederne mulighed for at gennemføre en ekstra indsats i ét år og anvende den til opfyldelse af krav i et senere år.

Overgangen til et nyt reguleringssystem bør ikke i sig selv medføre, at denne opsparing i vidt omfang mister sin værdi. Overgangsordningen bør derfor ændres, så en væsentligt større del af den eksisterende efterafgrødeopsparing kan videreføres. Samtidig bør konsekvenserne for virksomheder med en betydelig opsparing vurderes konkret, herunder om bortfaldet kan have ekspropriativ karakter efter grundlovens § 73.

Behov for præcisering af bekendtgørelsernes regler

De tre bekendtgørelser introducerer et omfattende nyt reguleringssystem, som virksomheder og rådgivere skal kunne forstå og anvende i praksis. Det er derfor afgørende, at frister, definitioner og centrale begreber er entydige og anvendes konsekvent på tværs af bekendtgørelserne.

Det gælder blandt andet angivelsen af frister, definitioner af udlæg og undersåning samt nye begreber og beregningsregler, hvis betydning ikke fremgår tilstrækkeligt klart. Reglerne bør desuden ledsages af konkrete eksempler i vejledningen, hvor bestemmelserne ellers kan give anledning til tvivl.

Der skal samtidig være mulighed for at håndtere situationer, hvor virksomheder på grund af ekstraordinært vejrlig eller andre forhold uden for deres kontrol ikke kan gennemføre en krævet aktivitet inden for den fastsatte frist. Reglerne bør derfor indeholde relevante og tilstrækkeligt klare dispensationsmuligheder.

Kontrolreglerne skal være proportionale og retssikkerhedsmæssigt forsvarlige

De nye bestemmelser om satellitkontrol og georefererede billeder giver anledning til væsentlige spørgsmål om kontrollens omfang, dokumentationskrav og virksomhedernes retsstilling.

Det bør fremgå klart, hvilke forhold der kontrolleres ved hjælp af satellitdata, hvornår kontrollen gennemføres, og hvordan virksomhederne får mulighed for at korrigere eller dokumentere faktiske forhold, hvis satellitkontrollen giver et fejlagtigt eller uklart resultat.

Anvendelsen af satellitkontrol må ikke medføre, at virksomhederne reelt pålægges en omvendt bevisbyrde eller bliver nødt til løbende at tage georefererede billeder af alle aktiviteter i marken for at kunne imødegå et eventuelt senere kontroludslag. Kontrollens tilrettelæggelse og virksomhedernes processuelle rettigheder bør derfor beskrives tydeligt i reglerne og den tilhørende vejledning.

Erstatnings- og forældelsesreglerne kræver en klarere hjemmel og begrundelse
De foreslåede regler om erstatning og forældelse rejser principielle spørgsmål om virksomhedernes civilretlige retsstilling. Det fremgår ikke tilstrækkeligt klart, hvilke dele af reglerne der er nødvendige for at gennemføre IE-ændringsdirektivets artikel 79 a, og hvilke dele der er udtryk for selvstændige danske reguleringsvalg.

L&F finder det navnlig problematisk, at § 72 kategorisk betegner de omfattede handlinger og undladelser som erstatningsansvarspådragende, selv om det samtidig fremgår, at de almindelige danske erstatningsregler allerede finder anvendelse, og at der ikke tilsigtes en materiel ændring af gældende ret. Bestemmelsen bør derfor udgå. Hvis den fastholdes, bør den afgrænses til det område, som direktivet nødvendiggør, og formuleres, så det står klart, at de almindelige betingelser for erstatningsansvar og de almindelige beviskrav fortsat finder uændret anvendelse.

Det bør desuden begrundes konkret, hvorfor gennemførelsen af direktivet efter ministeriets vurdering nødvendiggør en fuldstændig fravigelse af den almindelige absolutte 30-årige forældelsesfrist. Endelig skal det præciseres, at anvendelsen af begrebet »driftslederen« ikke i sig selv ændrer på, hvem der efter dansk rets almindelige erstatnings- og selskabsretlige regler er ansvarssubjekt

Behov for genvurdering af det erhvervsøkonomiske konsekvenser
L&F fastholder bemærkningerne i det tidligere høringssvar om de betydelige administrative byrder ved bekendtgørelserne. Det gælder blandt andet nye krav til indberetning og dokumentation, herunder indtegning af stald- og lageranlæg. Behovet for oplysningerne bør begrundes, og eksisterende myndighedsdata bør anvendes, hvor det er muligt.

Byrderne må forventes at blive større end hidtil forudsat, fordi landmænd og rådgivere skal implementere kravene på kort tid, samtidig med at regler, udledningsgrænser og systemer fortsat ændres eller er uafklarede. Det øger risikoen for dobbeltarbejde, fejl og behov for yderligere rådgivning.

L&F finder derfor, at vurderingen af de administrative konsekvenser bør opdateres, så den afspejler den aktuelle implementeringssituation. Der bør samtidig redegøres for, hvordan byrderne begrænses i 2027, herunder gennem genanvendelse af myndighedsdata, rettidig fastlæggelse af indberetningskravene og mulighed for at korrigere oplysninger uden negative retsvirkninger.

Tværgående bemærkninger

Mulighed for dispensation til forsøgsarealer
Det skal være muligt at søge om dispensation til forsøgsarealer efter alle tre bekendtgørelser. Denne mulighed fremgår på nuværende tidspunkt alene af bekendtgørelsen om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag.

Muligheden for at gennemføre markforsøg er afgørende for udvikling og dokumentation af nye dyrkningsmetoder og virkemidler, herunder f.eks. anvendelsen af biokul. Reglerne bør derfor sikre, at forsøgsaktiviteter kan gennemføres efter en enkel og ensartet dispensationsordning på tværs af de tre bekendtgørelser. Det bør samtidig undgås, at forsøg unødigt forsinkes eller forhindres som følge af krav om særskilte tilladelser efter miljøbeskyttelseslovens § 19.

Entydige datoer og frister

Datoer og frister skal angives entydigt og efter en ensartet terminologi i de tre bekendtgørelser. I de to første bekendtgørelser anvendes formuleringen »til og med«, mens denne terminologi ikke er gennemført konsekvent i bekendtgørelsen om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag. I kapitel 8 om lukkeperioder anvendes f.eks. formuleringen »indtil«.

L&F foreslår derfor, at formuleringer som »indtil 1. februar« ændres til »til og med 31. januar«. Det vil mindske risikoen for misforståelser og sikre en entydig og konsekvent angivelse af, hvilken dato en frist eller periode udløber.

Entydige definitioner og ensartet terminologi

Centrale begreber skal defineres og anvendes konsekvent på tværs af bekendtgørelserne. Det gælder blandt andet begreberne »udlæg« og »undersået« samt nye termer som »arealkvittering«.

L&F opfordrer til, at bekendtgørelserne suppleres med de nødvendige definitioner, og at det sikres, at samme begreb anvendes med samme betydning på tværs af regelsættet. Hvor bestemmelserne fortsat kan give anledning til tvivl, bør vejledningen indeholde konkrete eksempler.

Læsbarhed af tabeller og bilag

Tabeller og bilag skal udformes, så de kan anvendes i praksis af landbrugere og planteavlskonsulenter. Når en tabel strækker sig over flere sider, bør kolonneoverskrifterne derfor gentages på hver side. Det vil gøre materialet lettere at anvende og mindske risikoen for fejlfortolkning af tabellernes værdier

Bekendtgørelse om udledningsbaseret markregulering 2027

Overførsel af den eksisterende efterafgrødeopsparing

L&F fastholder bemærkningerne i det tidligere fremsendte høringssvar om håndteringen af den eksisterende efterafgrødeopsparing. Det er fortsat stærkt utilfredsstillende, at alene en begrænset del af den opsparing, som virksomhederne lovligt har opbygget under de hidtidige regler, kan videreføres til den nye regulering.

Efter § 10 kan der højst overføres 0,11 kg kvælstof pr. hektar af virksomhedens udledningskvoteareal, mens den resterende opsparing bortfalder. Efterafgrødebanken har netop gjort det muligt for virksomhederne at gennemføre en ekstra indsats i ét år og anvende den opsparede indsats til opfyldelse af krav i et senere år. Overgangen til et nyt reguleringssystem bør derfor ikke i sig selv medføre, at opsparingen i vidt omfang mister sin værdi.

L&F finder, at overgangsordningen bør ændres, så en væsentligt større del af den eksisterende efterafgrødeopsparing kan videreføres. Der bør samtidig redegøres nærmere for baggrunden for den valgte grænse og for konsekvenserne for virksomheder, der har opbygget en betydelig opsparing.

For virksomheder, der rammes særligt intensivt af bortfaldet, bør det vurderes konkret, om indgrebet kan have ekspropriativ karakter efter grundlovens § 73. Det bør derfor afklares, hvordan virksomheder, der rammes særligt intensivt, sikres adgang til at få spørgsmålet om indgrebets eventuelle ekspropriative karakter prøvet.

Endelig bør det fremgå klart, om overførslen efter § 10 sker automatisk, eller om virksomheden selv skal foretage en aktiv handling. Det bør navnlig præciseres, hvordan opsparingen håndteres ved ændringer i virksomhedsforholdene, herunder skift af selskabsform og CVR-nummer.

Betingelser for græs- og brakarealer

Med bekendtgørelsens § 6, stk. 6, samt §§ 25 og 26 fastsættes særlige betingelser for de aktiviteter, der skal gennemføres på græs- og brakarealer, hvis arealerne skal indgå i virksomhedens udledningskvoteareal.

Det fremgår blandt andet, at græsarealer skal fremstå med tydelig slåning eller afgræsning med husdyr. Det bør præciseres, hvad der forstås ved »tydelig« slåning eller afgræsning. Kravet skal udformes, så mere ekstensive driftsformer, herunder ekstensiv afgræsning og helårsgræsning, fortsat kan anvendes på kvotegivende arealer.

Det bør desuden afklares, om tildeling af udledningskvote til et areal forudsætter, at der samtidig søges grundbetaling til arealet. L&F finder, at de to forhold bør holdes adskilt. Et areal kan f.eks. være afskåret fra grundbetaling som følge af forhold, der ikke vedrører aktiviteten på det konkrete areal, herunder at ansøgeren ikke opfylder betingelserne for at være aktiv landbruger.

Herudover bør reglerne tage højde for tilfælde, hvor den krævede aktivitet ikke kan gennemføres på grund af ekstraordinære vejrforhold. Hvis f.eks. ekstraordinær nedbør reelt forhindrer slåning eller anden aktivitet inden for den fastlagte periode, bør virksomheden ikke automatisk miste udledningskvoten til arealet. Der bør derfor fastsættes en klar dispensationsmulighed for sådanne situationer.

For brakarealer bør kravet om, at arealet ikke må slås i perioden fra den 1. maj til den 31. juli, udgå som betingelse for tildeling af udledningskvote. Slåningsforbuddet er en betingelse under grundbetalingsordningen, men den aktuelle tekst anfører, at det ikke har relevans for reduktion af kvælstofudvaskning eller overholdelse af udledningskvoten. En overtrædelse af slåningsforbuddet bør derfor ikke i sig selv medføre tab af udledningskvote.

Korrektion af jordbundsdata

Efter § 34 kan en virksomhed for egen regning få foretaget prøveudtagning og analyse, hvis virksomheden ønsker at fravige den lerprocent, der følger af jordbundskortet. Det fremgår imidlertid af § 34, stk. 4, at virksomheden efterfølgende skal anvende den lerprocent, der følger af den analyserede jordbundstype og standardværdierne i bilag 2, tabel 14.

Denne fremgangsmåde indebærer tilsyneladende, at virksomheden ikke kan anvende den faktisk målte lerprocent, selv om den har betalt for en konkret analyse. Da lerprocenten indgår i fastsættelsen af S-værdien i udvaskningsberegningen, finder L&F, at den præcise analyserede lerprocent bør anvendes frem for en standardiseret værdi knyttet til jordbundstypen.

Det bør samtidig præciseres, hvilke beregninger en korrektion efter § 34 får betydning for, herunder om korrektionen indgår ved fastsættelsen af både basisudvaskningsgrænsen og udledningsgrænsen.

Udlæg i rækkesåede afgrøder

Muligheden for senere etablering af udlæg bør ikke være begrænset til udlæg i majs. Reglerne bør udvides til også at omfatte andre rækkesåede afgrøder, hvor udlæg kan etableres på tilsvarende måde, herunder solsikker og hestebønner.

L&F foreslår derfor, at §§ 41, 42, 50 og 53 ændres, så fristen den 12. oktober ikke alene gælder for udlæg i majs, men også for udlæg i andre relevante rækkesåede afgrøder.

Dispensationsmulighed ved ekstraordinær nedbør

Efter § 41 skal efterafgrøder sået som udlæg senest etableres den 20. august, mens udlæg i majs senest skal etableres den 12. oktober. Reglerne tager ikke udtrykkeligt højde for år, hvor ekstraordinær nedbør gør det umuligt at færdes på arealerne eller medfører, at høsten ikke kan gennemføres rettidigt.

L&F finder derfor, at der bør indføres en dispensationsmulighed baseret på objektive nedbørsdata. Virksomheder bør ikke miste muligheden for at anvende et virkemiddel eller risikere øvrige negative retsvirkninger, hvis fristen ikke kan overholdes som følge af dokumenterede vejrforhold uden for virksomhedens kontrol.

Parametrisering af græs i omdrift til udegrise

Afgrødekode 270, græs til udegrise i omdrift, er indplaceret med parametrene M11 og W3. Kombinationen svarer dermed beregningsmæssigt til majshelsæd efter græs eller kløvergræs efterfulgt af bar jord. Samtidig fastsættes kvælstoftildelingen for marker med udegrise på græs efter § 24, stk. 3, til 200 kg mineralsk kvælstof pr. hektar og 0 kg organisk kvælstof pr. hektar.

Denne parametrisering afspejler efter L&Fs vurdering ikke den almindelige dyrkningspraksis for græs til udegrise i omdrift. Arealer til udendørs sohold skal som udgangspunkt være dækket af en effektiv græsbevoksning. Græsarealet skal efter anvendelsen omlægges om foråret og efterfølges af en kvælstofforbrugende afgrøde, mens jorden det følgende efterår skal være bevokset med en afgrøde med stor kvælstofoptagelse. Arealet må desuden ikke tilføres husdyrgødning eller anden organisk gødning i den efterfølgende planperiode.

I praksis ligger arealet således normalt med græsdække gennem vinteren og pløjes først om foråret. Parameteren W3, der svarer til bar jord, giver derfor ikke en retvisende beskrivelse af vinterplantedækket. Beregninger i planlægningsværktøjerne viser samtidig meget høje udvaskningsværdier, når afgrødekode 270 kombineres med registrering af den husdyrgødning, som dyrene afsætter på marken. Den aktuelle tekst i høringssvaret omtaler beregnede niveauer på 170-190 kg kvælstof pr. hektar i flere tilfælde.

L&F finder på den baggrund, at parametriseringen af afgrødekode 270 bør genovervejes. Dyrkningspraksis taler for, at afgrøden som udgangspunkt behandles som græs eller kløvergræs, herunder med M4 som hovedafgrøde og W6 som vinterplantedække. Den relevante forfrugtskategori bør samtidig fastlægges konsistent med de øvrige græs- og kløvergræsafgrøder. Uden en ændring af parametriseringen vil en meget stor andel af den økologiske griseproduktion og frilandsgriseproduktion ikke kunne fortsætte.

Kvælstof afsat ved afgræsning
Det følger af § 24, stk. 3, at der for en mark med udegrise på græs fastsættes en tildelt mængde på 200 kg mineralsk kvælstof pr. hektar og 0 kg organisk kvælstof pr. hektar. Det fremgår imidlertid ikke tilstrækkeligt klart af bekendtgørelsen, hvordan denne standardværdi skal indgå i beregningen i forhold til den husdyrgødning, som grisene faktisk afsætter på marken.

Ved anvendelse af afgrødekode 270 registrerer flere planteavlskonsulenter husdyrgødningen som opsamlet og derefter som udbragt på den pågældende mark for at afstemme gødningsproduktionen og anvendelsen. Denne fremgangsmåde har i flere beregninger medført en beregnet udvaskning på 170-190 kg kvælstof pr. hektar. Ved anvendelse af en kløvergræskode med parametrene M4-W6-MP3 og den samme gødningsmængde bliver den beregnede udvaskning væsentligt lavere.

L&F finder, at det skal fremgå entydigt af bekendtgørelsen og dens bilag:

- om standardværdien på 200 kg mineralsk kvælstof pr. hektar omfatter effekten af den kvælstofmængde, som dyrene afsætter på marken,
- om den afsatte husdyrgødning samtidig skal registreres som anvendt på marken, og
- hvordan gødningsproduktion og -anvendelse skal afstemmes, uden at kvælstoffet medregnes to gange.

Hvis den faste værdi allerede omfatter effekten af dyrenes afsætning, skal reglerne sikre, at den samme kvælstofmængde ikke samtidig indgår som udbragt husdyrgødning i udvaskningsberegningen. Det skal desuden sikres, at reglerne kan anvendes i produktionssystemer, hvor hele eller næsten hele græsudbyttet afgræsses.

Specifikke kommentarer til bekendtgørelsesudkastet:

Paragraf	Kommentar
§ 6, stk. 6, pkt. 1	Hvad betyder *"dyrkning og tilstedeværelse af afgrøder"*? Er der et overlap mellem de to led? Det er særligt formuleringen »tilstedeværelse af afgrøder«, der er uklar.
§ 6, stk. 6	Tilføj med kursiv – for forståelsens skyld, da landbrugsaktiviteten ikke skal ske i hele perioden: "(...) en af følgende landbrugsaktiviteter *i løbet af perioden fra den 15. marts* (…)".
§ 6, stk. 6	Der er to punkt 4). Det ene skal ændres til 5).
§ 10 stk. 2	Sker overførslen af opsparede efterafgrøde automatisk, eller skal landbrugeren aktivt gør noget for at sikre dem? Hertil er L&F særligt interesserede i, om der kan opstå situationer, hvor de opsparende efterafgrøder kan gå tabt. F.eks. ved skift af selskabsform og dertil nyt CVR.nr.
§ 12	Tilføj med kursiv – for forståelsens skyld: En virksomheds opsparede udledningskvote *i perioden 2027-2031* i et kystvandopland bortfalder den 31. december 2031. Af hensyn til landbrugets praksis vil det være ønskeligt med en rullende femårig opgørelsesperiode frem for en fast femårig periode.
§ 28 stk. 2	Der er i bekendtgørelsen tilføjet "*Den tildelte mængde kvælstof skal ganges med korrektionsfaktoren 0,3* (…)". Hertil ønskes der en uddybelse af, om det er total N eller mineralsk N korrigeres med faktoren. Desuden ønskes, der en beskrivelse af hvad konsekvensen af den nævnte faktor 0,3 er for f.eks. Have- og parkaffald (8) og Komposteret husholdningsaffald (9)
§ 28 stk. 3	Hvad menes der i stk. 3? Et eksempel i vejledningen ville fremme forståelsen.
§ 28 stk. 4	Beregnes som summen af udbragt kvælstof pr. ha. på markniveau, bedriftsniveau eller?
§ 34	Det bør tilføjes, hvilke beregninger en dokumenteret med en fraviget lerprocent, kan have indflydelse på. L&F er interesserede i at høre, om det både gælder basisudvaskningsgrænsen og udledningsgrænsen?
§ 34 stk. 1	**"***En virksomhed kan fravige en marks lerprocent, der følger jordbundskortet, hvis virksomheden for egen regning foretager prøveudtagning og analyse af jordbundstypen for marken. Virksomheden kan anvende den jordbundstype, som prøveudtagningen og analysen viser for marken"* Læses der ned til **§ 34 stk. 4** *"Virksomheden skal anvende den lerprocent, der følger af jordbundtypen, der følger af bilag 2, tabel 14."* Ud fra denne bestemmelse lyder det som om, at der ud fra resultatet af analysen for jordprøvernes klassificering af jordbundstype (Jb), skal anvendes den tabelbestemte lerprocent, som er bestemt ud fra jordtypen i bilag 2, tabel 14. Da lerprocenten er med til at fastsætte *S* værdien i udvaskningsberegningen i NUAR, vil det være fagligt mest korrekt at benytte den præcise lerprocent, som analysen tilskriver. Det vil være misvisende at alle jorder med samme jordtype, vil have den samme lerprocent, som det fremgår at bekendtgørelsens bilag 2, tabel 14. Vi opfordrer derfor til, at kravene til analyse af jordtype og lerprocent fastsætter den præcise lerprocent og den klassificerede jordbundstype ud fra JB-klassifikationen, og at der ikke benyttes en bilag 2, tabel 14.

§§ 38 - 55	De særlige udfordringer for økologer er stadig ikke håndteret. F.eks. tilføjelse af lancetvejbred, definitioner af etableringstidspunkt i sent høstede afgrøder, håndtering af "frivillige efterafgrøder" dvs. udlæg af græs, kløver eller blandinger, som ikke opfylder de snævre definitioner i bekendtgørelsen, men som er udbredt praksis i økologiske sædskifter. Græsudlæg i en hestebønnemark er afgørende for opsamling af kvælstof, men opfylder ikke etableringstidspunktet i § 41 fordi hovedafgrøden høstes efter 20. august. Ren kløver som efter-/mellemafgrøde ser ikke ud til at være en mulighed, men det er en meget udbredt praksis på økologiske bedrifter, og det er med til at opfylde bælgplanteandelen på 20 %, som er et krav i økologibekendtgørelsen.
§ 41 stk. 1 og 2	Her bør der indskrives en dispensationsmulighed på baggrund af nedbørsdata, da der kan komme år, hvor det bliver for vådt til, at der kan køres på marken, og derfor ikke kan nå at høste til tiden.
§ 41 stk. 2, § 42 stk. 2, § 50 stk. 2 og § 53 stk. 2	Udlæg i majs skal udvides til også at omfatte andre rækkesåede afgrøder, så det ikke kun er majs med udlæg, men også solsikker og hestebønner mm.
§ 43 stk. 4 og § 52 stk. 3	Hvorfor tæller privat skovrejsning ikke? Hvis det tinglyses, så er det vel lige så relevant?
§ 55 stk. 2	Olieræddike og gul sennep må også bruges i blandinger. Det skal fremgå tydeligere.
Bilag 2, Tabel 4	
	Lucernefrø skal skifte udvaskningskategori fra M4 til M13 Afgrødekode 127, som netop er blevet tilføjet, er for udvaskningskategori for hovedafgrøder vurderet at være M4 svarende til udvaskningskategorien for "græs og kløvergræs". Lucernefrø er bælgsæd og burde være under udvaskningskategori M13 "Bælgsæd og vårraps". Afgrøderne 120, kløverfrø og 121 bælgplanter, frø er kategoriseret som M13.
	Afgrødekode 127, Lucernefrø bør ud fra afgrøden følge de samme udvaskningskategorier som kløverfrø (120) og bælgplanter, frø (121) Afgrødekode 127, lucernefrø må antages at være forenelig med øvrige afgrøder for frø fra bælgsædsarter. Derfor kan der argumenteres for, at udvaskningskategorisering bør være den samme for lucernefrø, som det er for kløverfrø og bælgplanter, frø.
	Kode 479 Hønsegård, omdriftsgræs er nu tilføjet Udvaskningskategori mangler (bør være M4 ligesom kode 488 Hønsegård, permanent græs).
Bilag 2, tabel 5	
	Tilføj kartofler til beskrivelsen af udvaskningskategori W6 Da kartofler ændrer parameterværdi for vinterplantedække fra W3 til W6, vil de fremadrettet indgå i kategorien W6 - græs, kløvergræs, vinterraps, roer, frøgræs og udlægsafgrøder.

	Det forslås, at ordet ”kartofler” tilføjes i udvaskningskategorien W6 i bilag 2, tabel 5. vedr. vinterplantedække.
	Kode 479 Hønsegård, omdriftsgræs er nu tilføjet W6 som vinterplantedække er det samme som andre græsmarker.
Bilag 5	
	Kvælstoffiksering på hovedafgrøder Afgrødekode 256 i Nfix normgruppe 1 står registreret med en kvælstoffiksering på 1441 kg N. Dette skal rettes til 141 kg N.
	Kvælstoffiksering på hovedafgrøder Den benyttede regnemetode til beregning af kvælstoffikseringen i hovedafgrøder tager højde for variationer i udbytte og kvælstoftildeling af mineralsk kvælstof. Den beregnede kvælstoffiksering i Bilag 5 har benytter værdierne fra afgrødenormer til fastsættelse. For at beregne en mere præcis kvælstoffiksering i de blandingsafgrøder, som er kvælstoffikserende og må tildeles kvælstof, skal der tages udgangspunkt i den faktiske tildeling af kvælstof. Da der fremadrettet er krav til indberetning af gødskning på markniveau, vil dette være en mulighed at kunne beregne fremover. Der er fejl i kvælstoffikseringen for afgrødekode 274 normgruppe 2, som er noteret til 121 kg N. Denne skal rettes til 212 kg N, som de resterende i afgrødekoden.
Tabel 1	**Kvælstoffikserende arter** Den nye afgrøde 127, lucernefrø skal tilføjes til bilag 5, tabel 1 om kvælstoffikserende hovedafgrøder. Kvælstoffikseringen for afgrødekode 120 og 121 er fastsat til 205 kg N. Kløverfrø og bælgplanter, frø er fastsat ud fra standardtal. Lucernefrø bør følge samme metode til fastsættelse af kvælstoffikseringen.

Bekendtgørelse om udlednings- og gødningsregnskab mv. for 2027

Satellitkontrol og georefererede billeder

Med § 88 indføres nye bestemmelser om anvendelse af satellitkontrol og georefererede billeder. Det fremgår blandt andet, at satellitkontrollen skal anvendes til at kontrollere, om den hovedafgrøde, der er angivet i udlednings- og gødningsregnskabet, befinder sig på arealet.

Det bør afklares, om der er tale om den samme arealanvendelseskontrol, som allerede anvendes ved kontrollen af støtteordningerne, eller om § 88 indebærer en ændring eller udvidelse af den eksisterende kontrol.

Det fremgår desuden, at satellitkontrol skal kunne anvendes til kontrol af kvælstofreducerende virkemidler. Det er imidlertid ikke tilstrækkeligt beskrevet, hvilke virkemidler og forhold der kan kontrolleres ved hjælp af satellitdata, hvornår kontrollen foretages, eller hvordan kontrolresultaterne indgår i myndighedernes vurdering. Dette bør præciseres i bekendtgørelsen og den tilhørende vejledning.

Anvendelsen af satellitkontrol må ikke føre til, at virksomhederne reelt pålægges en omvendt bevisbyrde. Et udslag fra satellitkontrollen bør ikke i sig selv være tilstrækkeligt grundlag for en negativ afgørelse, hvis kontrollen ikke entydigt kan fastslå de faktiske forhold på arealet. Virksomheden skal have en reel mulighed for at korrigere oplysninger eller fremlægge anden dokumentation, inden myndigheden træffer afgørelse.

Reglerne bør heller ikke føre til, at landbrugerne i praksis bliver nødt til løbende at tage georefererede billeder af alle aktiviteter i marken for at kunne imødegå et muligt senere kontroludslag. Det bør derfor fremgå klart:

- hvilke forhold der kontrolleres ved hjælp af satellitdata,
- hvornår kontrollen gennemføres,
- hvordan virksomhederne orienteres om et kontroludslag,
- hvilken dokumentation virksomhederne kan fremlægge, og
- hvordan myndigheden håndterer tilfælde, hvor satellitdata ikke giver et entydigt resultat.

Det bør desuden beskrives, hvordan kontrollen efter § 88 forholder sig til den hidtidige satellitkontrol, herunder kontrollen af GLM 7.

Frist for indberetning af markplan

Det fremgår af høringsbrevet, at indberetningen af markplanen skal følge fristerne for fællesskemaet. I høringssvarets aktuelle tekst henvises der til, at ansøgningsfristen for fællesskemaet i 2027 er den 20. april, mens ændringsfristen er den 18. maj 2027.

Det bør derfor præciseres i § 7, stk. 2, at oplysninger om virksomhedens samlede landbrugsareal og hovedafgrøder kan indberettes og ændres frem til ændringsfristen den 18. maj 2027. Fristen bør fremgå direkte af bestemmelsen, så der ikke opstår tvivl om sammenhængen mellem markplanen og fællesskemaet.

Ikke-kvotegivende arealer med græssende dyr

En række arealer med tilsagn om pleje af græs- og naturarealer anmeldes med afgrødekode 318 af hensyn til arealernes støtteberettigelse. Plejeforpligtelsen kan blandt andet

opfyldes ved fast græsningstryk, hvor arealet afgræsses af et bestemt antal dyr i sommerperioden. Afgrødekode 318 er imidlertid ikke kvotegivende, selv om der foregår landbrugsaktivitet på arealet i form af afgræsning.

Det fremgår ikke klart, hvordan kvælstof og fosfor, der afsættes af de græssende dyr på sådanne arealer, skal håndteres i udlednings- og gødningsregnskabet. Det gælder både, når dyrene afgræsser virksomhedens egne tilsagnsarealer, og når de afgræsser tilsagnsarealer, der tilhører en anden virksomhed.

Det bør derfor præciseres:

- om kvælstof og fosfor afsat på ikke-kvotegivende arealer kan fradrages i udlednings- og gødningsregnskabet,
- hvilken virksomhed der skal foretage fradraget, når dyr og arealer tilhører forskellige virksomheder, og
- hvordan mængderne skal beregnes og dokumenteres.

Reglerne bør sikre, at kvælstof og fosfor, som reelt afsættes på et ikke-kvotegivende areal, ikke samtidig behandles som anvendt på virksomhedens øvrige arealer. Sammenhængen mellem § 60 i denne bekendtgørelse og §§ 21-24 i bekendtgørelsen om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag bør beskrives tydeligt og illustreres med eksempler i vejledningen.

Specifikke kommentarer til bekendtgørelsesudkastet:

Paragraf	Kommentar
§ 7, stk. 2	Det fremgår af høringsbrevet til bekendtgørelsen, at indberetning af markplan skal ske med samme frister som for fællesskemaet. I ansøgningsbekendtgørelsen, der er i høring pt, fremgår det, at ansøgningsfristen for fællesskema 2027 er 20. april og ændringsfristen er 18. maj 2027. I stk. 2, bør derfor stå, at virksomheden senest skal indberettet oplysningerne om det samlede landbrugsareal og hovedafgrøde pr. 18. maj 2027, svarende til ændringsfristen i 2027.
§ 9	Afgrødekoder skal med i vejledningen for alle efterafgrøder.
§ 12 stk. 4	Parameterværdi fastsættes til en gennemsnitsværdi med 4 decimaler. Det er mange decimaler til en gennemsnitsværdi, som vil fordre stor præcision, som er uhensigtsmæssig.
§ 56 stk. 2	” (…) i den forudgående planperiode”. Det skal præciseres, hvad der præcist er den forudgående planperiode i 2027. Er det 2026/2027 eller?
§ 57	I overskriften nævnes også fravigelse af værdien for indholdet af fosfor i husdyrgødning, men det er ikke beskrevet i teksten.
§ 60	Fradrag af kvælstof og fosfor i udlednings- og gødningsregnskabet (samme som under § 21-24 i Bekendtgørelse om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag) En række arealer med tilsagn til pleje af græs- og naturarealer registreres med afgrødekode 318, af hensyn til støtteberettigelsen til grundbetaling på arealerne. Denne type arealer opfylder typisk plejeforpligtigelsen i tilsagnet ved plejeformen ”fast

	græsningstryk", hvor arealer skal afgræsses af et vist antal dyr i sommerperioden. Afgrødekode 318 er ikke kvotegivende, jævnfør tabel-bilaget. Dette uanset at der sker en landbrugsaktivitet på arealet i form af afgræsning. Det fremgår ikke af bekendtgørelsen, at kvælstof og fosfor udbragt af græssende dyr, der afgræsser arealer anmeldt med en afgrødekode, der er defineret som ikke kvotegivende, herunder afgrødekode 318, kan fratrækkes i udlednings- og gødningsregnskabet? Det gælder både, når dyrene afgræsser egne tilsagnsarealer, eller tilsagnsarealer ejet af anden virksomhed. Hvordan håndteres dette i udlednings- og gødningsskabet?
§ 69 stk. 4	Hvad med afgasset biomasse og gylle?
§ 81 stk. 4	Er det § 80 stk. 4 der kan fraviges?
§ 88	Kører det som for GLM 7-kontrol har gjort hidtil? Hvornår på året foretages denne kontrol? Dette bør fremgå af vejledningen.
§ 91	Arealkvittering er en ny term som skal forklares, hvad den dækker over.

Bekendtgørelse om virksomheders anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag

Falsk såbed forud for produktion af græsfrøafgrøder

L&F finder det positivt, at det med § 8, stk. 4, nr. 11, gøres muligt at etablere falsk såbed forud for produktion af græsfrøafgrøder. Det er en mulighed, som L&F har efterspurgt gennem længere tid.

Muligheden har tidligere været accepteret under jorddækkekravet i GLM 6, men uden at være understøttet af en tilsvarende undtagelse i reglerne om dyrkningsrelaterede tiltag. Muligheden er efterfølgende fjernet under GLM 6 med henvisning til reglerne om dyrkningsrelaterede tiltag.

Den foreslåede ændring bør derfor følges op af en tilsvarende ændring af GLM 6, så reglerne igen hænger sammen, og græsfrøavlerne reelt kan anvende falsk såbed til ukrudtsbekæmpelse.

Som anført under bemærkningerne til § 60 i bekendtgørelsen om udlednings- og gødningsregnskab er det uklart, hvordan kvælstof og fosfor fra græssende dyr skal håndteres, når afgræsningen sker på et areal, som ikke er kvotegivende.

Det gælder blandt andet arealer med tilsagn om pleje af græs- og naturarealer, der anmeldes med afgrødekode 318. Disse arealer kan blive afgræsset som led i opfyldelsen af plejeforpligtelsen, selv om afgrødekoden ikke er kvotegivende.

Det bør præciseres i §§ 21-24:

- om bestemmelserne omfatter disse arealer,
- hvordan kvælstof og fosfor afsat af græssende dyr skal håndteres,
- om reglerne også omfatter de afgrøder, som fortsat har en kvælstofkvote i 2027, herunder grøntsager, melon og jordbær, og
- om beregninger og fradrag skal foretages på mark- eller bedriftsniveau.

Sammenhængen mellem §§ 21-24 og § 60 i bekendtgørelsen om udlednings- og gødningsregnskab bør fremgå klart og illustreres med konkrete eksempler i vejledningen

Erstatning og forældelse

Forholdet til IE-ændringsdirektivet

Det fremgår af bemærkningerne til kapitel 13, at de foreslåede bestemmelser om erstatning og forældelse har til formål at gennemføre IE-ændringsdirektivets artikel 79 a.

L&F finder, at forholdet mellem de foreslåede bestemmelser og de EU-retlige krav er utilstrækkeligt belyst. Kapitel 13 vedrører centrale civilretlige spørgsmål om erstatningsansvar, ansvarssubjekt og forældelse. Det bør derfor fremgå klart, hvilke dele af reguleringen der er nødvendige for at gennemføre artikel 79 a, og hvilke dele der er udtryk for selvstændige nationale reguleringsvalg.

Artikel 79 a, stk. 1, kræver efter den gengivelse, der fremgår af høringssvaret, at personer, som har lidt skade på deres helbred som følge af en overtrædelse af nationale regler

vedtaget i medfør af direktivet, kan kræve og opnå erstatning fra de relevante fysiske eller juridiske personer. Artikel 79 a, stk. 3, giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte forældelsesfrister og regulerer, hvornår sådanne frister må begynde at løbe.

De danske bestemmelser rejser imidlertid videregående spørgsmål om betydningen af at betegne bestemte overtrædelser som erstatningsansvarspådragende, anvendelsen af begrebet »driftslederen« og fravigelsen af den almindelige absolutte forældelsesfrist.

§ 72 om erstatningsansvar
Det fremgår af bemærkningerne, at § 72 skal gennemføre IE-ændringsdirektivets artikel 79 a, stk. 1, gennem en henvisning til dansk rets almindelige erstatningsregler. Det fremgår samtidig, at disse regler allerede finder anvendelse, og at der ikke tilsigtes en materiel ændring af gældende ret.

På den baggrund forekommer formuleringen, hvorefter de omfattede handlinger eller undladelser »er erstatningsansvarspådragende«, både unødvendig og misvisende. Efter dansk rets almindelige regler beror erstatningsansvar på en konkret vurdering af, om de almindelige betingelser er opfyldt, herunder ansvarsgrundlag, skade eller tab, årsagssammenhæng og adækvans. En overtrædelse af offentligretlige regler er derfor ikke i sig selv ensbetydende med, at der foreligger et erstatningskrav.

Hvis § 72 alene skal bekræfte gældende ret, har bestemmelsen ikke noget selvstændigt materielt indhold. Hvis ordlyden derimod skal have betydning for vurderingen af fremtidige erstatningskrav, er der tale om en materiel ændring, som bør fremgå klart og være særskilt begrundet og hjemlet.

L&F finder derfor, at § 72 bør udgå. Hvis bestemmelsen fastholdes, bør den som minimum:
- begrænses til det område, som direktivet nødvendiggør,
- undlade kategorisk at betegne overtrædelser som erstatningsansvarspådragende, og
- præcisere, at de almindelige erstatningsretlige betingelser og beviskrav finder uændret anvendelse.

§ 73 om forældelse
L&F finder den foreslåede fravigelse af en absolut forældelsesfrist principielt og retssikkerhedsmæssigt meget betænkelig.

Efter forældelseslovens § 3, stk. 3, nr. 1, indtræder forældelse som udgangspunkt senest 30 år efter den skadevoldende handlings ophør for krav på erstatning eller godtgørelse i anledning af personskade og for visse krav vedrørende forureningsskader. Der gælder således allerede en meget lang absolut forældelsesfrist for alvorlige og sent konstaterbare skader.

Det bør på den baggrund begrundes konkret, hvorfor ministeriet vurderer, at gennemførelsen af artikel 79 a nødvendiggør, at den absolutte 30-årige forældelsesfrist fraviges fuldstændigt. Artikel 79 a, stk. 3, regulerer efter høringssvarets gengivelse begyndelsestidspunktet for forældelsesfrister, men indeholder ikke nogen udtrykkelig regulering af absolutte forældelsesfrister. En generel henvisning til korrekt gennemførelse af direktivet er derfor ikke i sig selv en tilstrækkelig begrundelse.

Placeringen af en så principiel undtagelse i en sektorbekendtgørelse giver desuden anledning til betænkeligheder. Hvis direktivet nødvendiggør en fravigelse af dansk rets almindelige regler om absolut forældelse, bør det overvejes, om undtagelsen i stedet skal reguleres i eller i tilknytning til den generelle forældelseslovgivning.

Begrebet »driftslederen«
Det bør præciseres, om anvendelsen af begrebet »driftslederen« i § 73 alene afgrænser bestemmelsens anvendelsesområde, eller om begrebet også har betydning for, hvem der kan hæfte for et erstatningskrav.

IE-ændringsdirektivets artikel 79 a, stk. 1, henviser efter høringssvarets gengivelse til relevante fysiske eller juridiske personer. Bestemmelsen fastslår dermed ikke i sig selv, at en fysisk driftsleder skal være personligt erstatningsansvarlig.

Hvis § 73 er tiltænkt at kunne medføre personlig hæftelse for en fysisk driftsleder uafhængigt af, hvilket retssubjekt der efter dansk rets almindelige erstatnings- og selskabsretlige regler er ansvarligt, vil der være tale om en vidtgående materiel ændring. En sådan ændring skal fremgå klart og være særskilt begrundet og hjemlet.

Hvis personlig hæftelse ikke er tilsigtet, bør det udtrykkeligt præciseres, at anvendelsen af begrebet »driftslederen« ikke ændrer på, hvem der efter de almindelige erstatnings- og selskabsretlige regler er rette ansvarssubjekt.

Specifikke kommentarer til bekendtgørelsesudkastet:

Paragraf	Kommentar
§ 1 stk. 2	Det bør defineres, hvad 'affaldsstoffer' dækker over.
§ 2	*På 0 kg eller derover.* Skal det være over 0 kg?
§ 4 stk. 1, pkt. 28	Ifølge definitionen af "vintersæd", er kun vintersæd til modenhed omfattet. Definitionen har ifølge udkastet til bekendtgørelsen kun betydning for muligheden for udbringning af kvælstof i handelsgødning om af fast gødning om efteråret. Den snævre definition (modenhed) gør, at det ikke vil være muligt at udbringe kvælstof i handelsgødning eller fast gødning om efteråret til vintersæd til grønkorn eller helsæd. Behovet for gødning om efteråret er imidlertid uafhængigt af afgrødens benyttelse. F.eks. kan det på visse arealer være agronomisk formålstjenligt at udbringe en lille mængde kvælstof i en gødningsform med forsurende effekt på jorden (f.eks. placeret svovlsur ammoniak eller DAP ved såning) for at forebygge manganmangel i løbet af efteråret og vinteren, og det kan også være tilfældet i vintersæd til grøngødning eller helsæd. SEGES Innovation foreslår derfor, at definitionen ændres, så vintersæd til grønkorn og helsæd også omfattes.
§ 7 stk. 4 pkt. 2 og 3	Det bør uddybes, hvad forskellen er, hvis ikke det er det samme.

§ 16 stk. 2	Positivt at datoen er rykket ift. den nyhed som styrelsen udsendte omkring 1. august, hvor der var frist for at oplyse dyreholdet til SGAV midt i august.
§ 18	*"Gødning, som er udbragt i lukkede systemer eller væksthuse, hvor arealet regnes som harmoniareal, medregnes som tildelt."* Hvad betyder denne sætning? Det skal præciseres – gerne med eksempel i vejledningen.
§ 19 stk. 2	Hvordan skal det forstås? Giv gerne eksempel i vejledningen.
§ 21-24	Arealer, der ikke er kvotegivende arealer med kvotegivende aktiviteter (samme som under § 60 i Bek. om udlednings- og gødningsregnskab for 2027) En række arealer med tilsagn til pleje af græs- og naturarealer anmeldes med afgrødekode 318, af hensyn til støtteberettelsen til grundbetaling på arealerne. Denne type arealer opfylder typisk plejeforpligtigelsen i tilsagnet ved plejeformen "fast græsningstryk", hvor arealer skal afgræsses af et vist antal dyr i sommerperioden. Afgrødekode 318 er ikke kvotegivende, jævnfør tabel-bilaget. Dette uanset, om der sker en landbrugsaktivitet på arealet i form af afgræsning. Det fremgår ikke af bekendtgørelsen, at kvælstof og fosfor udbragt af græssende dyr, der afgræsser arealer anmeldt med en afgrødekode, der er defineret som ikke-kvotegivende, herunder afgrødekode 318, kan fratrækkes i udlednings- og gødningsregnskabet? Det gælder både, når dyrene afgræsser egne tilsagnsarealer eller tilsagnsarealer ejet af anden virksomhed. Hvordan skal dette håndteres i udlednings- og gødningsskabet? Gælder det de afgrøder, som fortsætter med N-kvote i 2027 (grøntsager, melon, jordbær mv.? Giv gerne eksempler i vejledningen.
§ 21-24	Gælder det de afgrøder, som fortsætter med N-kvote i 2027 (grøntsager, melon, jordbær mv.)? Er det på mark- eller bedriftsniveau? Bør præciseres. Giv gerne eksempler i vejledningen.
§ 25 stk. 1, 2)	Tilføjet: "*uden anden forudgående anvendelse*". Er det nye arealer, eller hvilke arealer tænkes der på her?
§ 34 stk. 5	Gælder det for fiberfraktionen i stk. 1 eller gælder det kun for stk. 2, 3, og 4?

Afsluttende bemærkninger

Den supplerende høring bekræfter efter L&Fs opfattelse, at en række centrale faglige, retlige og praktiske forudsætninger for reguleringen fortsat ikke er på plads. Det gælder blandt andet bekendtgørelsernes indhold, grundlaget for udledningsgrænserne, kompensationssatserne og de nødvendige muligheder for planlægning, kontrol og korrektion.

L&F fastholder derfor kritikken af fremrykningen af reguleringen. Landmænd og konsulenter må ikke pålægges at håndtere konsekvenserne af, at regler og forudsætninger først falder på plads, efter at væsentlige driftsmæssige dispositioner er truffet. Hvis reguleringen fastholdes fra 2027, skal dette afspejles i klare og bindende overgangsregler, som beskytter virksomhederne mod negative økonomiske og retlige konsekvenser af det ufuldstændige grundlag.

L&F står til rådighed for en nærmere drøftelse af bemærkningerne og bidrager gerne til den videre afklaring af de faglige, juridiske og praktiske spørgsmål.

Med venlig hilsen
Alberte Knudsen-Nielsen
Konsulent

Vand & Natur

M +45 6024 0272
E alkn@lf.dk